

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

**з дисципліни:
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»**

Київ 2018

Підготовлено завідувачем кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого МАУП, д.ю.н., доцентом **Муравйовим К.В.**

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права (протокол № 8 від 26 березня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Муравйов К.В. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни: «Інформаційне право». – К.: МАУП, 2018. – 19 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни: «Інформаційне право», теми самостійної роботи, практичні завдання, тестові завдання, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційне право» – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційне право» полягає у засвоєнні відповідних знань, їх закріпленні та систематизації, а також їх застосуванні при виконанні практичних завдань. Самостійна робота забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційне право» визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

Основними формами самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційне право» є:

- 1) опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел;
- 2) виконання домашніх завдань;
- 3) вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- 4) підготовка до різних форм поточного контролю;
- 5) пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- 6) написання реферату за заданою проблематикою;
- 7) аналітичний розгляд наукових публікацій;

В процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають самостійному засвоєнню студентами відповідно до кожної, передбаченої для самостійного вивчення теми дисципліни «Інформаційне право».

Поряд з питаннями для самоконтролю та практичними завданнями кожна тема, яка виносяться на самостійне вивчення передбачає декілька тестових завдань для самоконтролю. Тестові завдання для самоконтролю складено відповідно до програми навчальної дисципліни «Інформаційне право» для поточної перевірки знань студентів.

Виконання домашнього завдання з дисципліни «Інформаційне право» має на меті закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

Поряд із вивченням законодавства доречно вивчати і аналізувати також практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, які вивчаються, відношення до них практиків і громадськості. Обсяг об'єктів порівняльного вивчення повинен бути максимально вичерпним.

Практичні завдання, передбачені для кожної теми, що підлягає самостійному засвоєнню включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, а також написання рефератів та доповідей за заданими питаннями.

При підготовці до тематичного колоквиуму, вивченню підлягають нормативно-правові акти в сфері регулювання фінансових відносин. Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою, що передбачає самостійне вивчення.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату за заданою проблематикою необхідно починати з власного, добре продуманого вступу. У вступі визначається мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються рамки теми, що підлягає розгляду, визначаються методи її дослідження. Він служить перехідним містком до основного дослідження. В ньому повинно бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи мова повинна йти перш за все про зміст досліджуваної проблеми. Наслідком проведеного дослідження можуть бути пропозиції щодо національного законодавства в сфері фінансового регулювання. У цьому випадку необхідно дати чітке обґрунтування того, чому саме таке рішення є єдино правильним.

Робота повинна завершуватись висновками.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” – студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;

- оцінка “добре” – загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

- оцінка “задовільно” – студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

- оцінка “незадовільно” – студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ “ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО”

№ з/п	Назва змістовного модулю та теми
	ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА Змістовний модуль 1 ПРИНЦИПОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА
1.	Основні поняття і категорії інформаційного права
2.	Предмет, метод і система інформаційного права
3.	Гарантії прав і свобод людини у сфері інформації
4.	Основні напрями реалізації прав і свобод людини у сфері інформації
5.	Правові основи інформаційної безпеки
6.	Правові режими інформації та інформаційних ресурсів
	ОСОБЛИВА ЧАСТИНА Змістовний модуль 2 ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ
7.	Державна таємниця
8.	Конфіденційна інформація
9.	Правові основи захисту інформації
	Змістовний модуль 3 ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
10.	Правове регулювання засобів телекомунікації
11.	Правове регулювання функціонування мережі Інтернет
12.	Правове регулювання діяльності друкованих ЗМІ та інформаційних агентств
13.	Правове регулювання діяльності електронних ЗМІ
14.	Правове регулювання бібліотечної та архівної справи
15.	Інформаційне забезпечення управлінської діяльності

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА Змістовний модуль 1 ПРИНЦИПОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

ТЕМА 1

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І КАТЕГОРІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

- 1.1. Інформація як категорія інформаційного права.
- 1.2. Загальні та юридичні властивості інформації.
- 1.3. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси.
- 1.4. Основні риси сучасного інформаційного суспільства.

1.5. Програмні нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства.

Література [1, 4, 7, 9, 11, 15, 25, 30, 38, 43, 54-58, 60].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Загальні та юридичні властивості інформації»
2. Підготувати реферат на тему: «Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси»
3. Підготувати реферат на тему: «Основні риси сучасного інформаційного суспільства»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. Назвіть чотири специфічних види правового регулювання суспільного обігу інформації:

- а) закритий, обмежений, відкритий, вільний;
- б) вільний, особливий, таємний, безперешкодний;
- в) обмежений, фаховий, спеціальний, додатковий;
- г) прихований, вільний, особливий, відкритий.

2. Суб'єктами інформаційних відносин є

- а) громадяни, юридичні особи, держава;
- б) біженці, держава, державні службовці;
- в) інші держави, дієздатні громадяни України, особи без громадянства;
- г) юридичні особи, громадяни України, біженці.

3. Назвіть індивідуальні характеристики інформації:

- а) кількість, зміст, цінність, якість;
- б) обсяг, кількість, оригінальність, таємність;
- в) зміст, об'єм, закритість, ефективність;
- г) зрозумілість, обсяг, якість, важливість.

4. Інформація як об'єкт правовідносин являє собою:

- а) сукупність відомостей;
- б) нематеріальний об'єкт;
- в) самостійний об'єкт цивільних прав;
- г) усі зазначені варіанти вірні.

5. Інформації як об'єкту правовідносин не властиві наступні ознаки:

- а) нематеріальність;
- б) фізичне зношування;
- в) кількісна невизначеність;
- г) інваріантність до матеріального носія;
- д) тиражованість.

6. До об'єктів інформаційних правовідносин, відповідно до ЗУ «Про інформацію» відносяться: а) інформація;

- б) інформаційні технології;

- в) інформаційні об'єкти;
- г) інформація й пов'язані з нею об'єкти.

ТЕМА 2 ПРЕДМЕТ, МЕТОД І СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

- 2.1. Предмет інформаційного права.
 - 2.2. Метод інформаційного права.
 - 2.3. Поняття, система та джерела інформаційного права.
 - 2.4. Класифікація інформації в українському законодавстві.
 - 2.5. Поняття та структура інформаційних правовідносин.
 - 2.6. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет.
- Література [2, 5, 8, 10, 12, 17, 26, 31, 39, 44, 54-58, 65].

Практичні завдання:

- 1. Підготувати реферат на тему: «Поняття, система та джерела інформаційного права»
- 2. Підготувати реферат на тему: «Поняття та структура інформаційних правовідносин»
- 3. Підготувати реферат на тему: «Інформаційний простір та інформаційний суверенітет»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. Інформаційне право – це:

- а) сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформаційних технологій;
- б) сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації й пов'язаних з нею інформаційних об'єктів;
- в) сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації;
- г) сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформації й інформаційних послуг.

2. Предметом інформаційного права є:

- а) відносини в сфері інформаційних технологій;
- б) інформаційні відносини;
- в) інформаційно-електронні відносини;
- г) усі зазначені відповіді вірні.

3. До загальної частини інформаційного права варто віднести наступні інститути:

- а) інформаційної безпеки, правового режиму інформації;
- б) державної таємниці, захисту інформації;
- в) інститут мережі Інтернет, інститут вільної преси;
- г) конфіденційної інформації, електронних засобів масової інформації.

ТЕМА 3

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЇ

3.1. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація.

3.2. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері.

3.3. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації.

Література [3, 6, 9, 11, 13, 18, 27, 32, 40, 45, 54-58, 70].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Право на інформацію»

2. Підготувати реферат на тему: «Право на свободу слова»

3. Підготувати реферат на тему: «Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. **Відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована – це:** а) Інформація про особу.

б) Персональні дані.

в) Медична інформація.

г) Антропометричні дані.

2. **Персональними даними згідно законодавства визнають:**

а) адреса проживання, стать, релігійність;

б) національність, сімейний стан, адреса, місце і дата народження;

в) освіта, стан здоров'я, особисті контакти, паспортні дані;

г) місце роботи, освіта, адреса проживання, прибутки.

3. **Інформація, що містить відомості, якими володіють, користуються або розпоряджаються юридичні та фізичні особи, і поширюється за бажанням цих осіб відповідно до передбачених ними умов, є:**

а) таємною;

б) недоступною;

в) конфіденційною;

г) відкритою.

ТЕМА 4

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЇ

4.1. Право на звернення щодо надання інформації.

4.2. Доступ до правової інформації.

4.3. Доступ до екологічної інформації.

4.4. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу.

4.5. Захист персональних даних.

Література [4, 7, 10, 12, 14, 19, 28, 33, 41, 46, 54-58, 73].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Право на конфіденційність приватного життя»
2. Підготувати реферат на тему: «Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу»
3. Підготувати реферат на тему: «Захист персональних даних»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. Кабінет Міністрів України з-поміж основних елементів організаційної основи державної інформаційної системи належать до:

- а) Органів загальної компетенції.
- б) Органів спеціальної компетенції.
- в) Органів спеціалізованої компетенції.
- г) Органів місцевої компетенції.

2. Що не відноситься до завдань Національної програми інформатизації:

- а) Інтеграція України у світовий інформаційний простір.
- б) Формування системи національних інформаційних ресурсів.
- в) Формування системи національних соціальних мереж, їх інтеграція із зарубіжними.
- г) Створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо.

3. Оберіть вірне твердження. Інформаційна політика України сьогодні:

- а) Передбачає чітко визначені принципи, закріплені Законом «Про інформацію».
- б) Перебуває на стадії розробки й утвердження.
- в) Є чітко визначеною, закріплена Законом «Про національну програму інформатизації».
- г) Є чітко визначеною, закріплена Законом «Про державну інформаційну політику України».

ТЕМА 5

ПРАВОВІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

- 5.1. Історія формування категорій національна безпека та національні інтереси.
 - 5.2. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України.
 - 5.3. Основні напрямки державної політики інформаційної безпеки.
 - 5.4. Інституціональний механізм інформаційної безпеки.
 - 5.5. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки.
- Література [5, 8, 11, 13, 15, 20, 29, 34, 42, 47, 54-58, 75].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Історія формування категорій національна безпека та “національні інтереси”»
2. Підготувати реферат на тему: «Поняття та правові основи інформаційної

безпеки України»

3. Підготувати реферат на тему: «Інституціональний механізм інформаційної безпеки»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. **Мережева та інформаційна безпека є важливим елементом:**
 - а) інформаційного простору України;
 - б) Єдиного Європейського інформаційного простору;
 - в) Єдиного міжнародного інформаційного простору;
 - г) Відкритого міжконтинентального інформаційного простору.
2. **Об'єктом інформаційної безпеки визнано:**
 - а) комерційну таємницю;
 - б) державу і людину;
 - в) системи і мережі ;
 - г) інформаційні ресурси;
3. **Інформаційний тероризм це:**
 - а) незаконні дії щодо безпеки держави та суспільства;
 - б) терористичні дії в контексті інформаційної безпеки;
 - в) правопорушення пов'язані з комп'ютерними мережами;
 - г) протиправна, винна діяльність спрямована на інформаційну безпеку держави.
4. **Формування законодавчих важелів регулювання є характерною ознакою такого ієрархічного рівня організації інформаційної діяльності:**
 - а) індивідуального;
 - б) підприємства;
 - в) національного;
 - г) міжнародного (глобального).
5. **У практиці формування інформаційного суспільства в різних країнах виділяють три основні моделі:**
 - а) європейську, американську, скандинавську;
 - б) східну, західну, континентальну;
 - в) американську, австралійську, канадську;
 - г) європейську, американську, азіатську.
6. **Інформаційний ресурс це**
 - а) сукупність документів в інформаційних системах;
 - б) сукупність нормативно-правових актів;
 - в) види інформаційних систем держави;
 - г) сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини щодо інформації.

ТЕМА 6

ПРАВОВІ РЕЖИМИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

- 6.1. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів.
- 6.2. Режим доступу до інформації, поняття та зміст.
- 6.3. Основні принципи правового регулювання обігу інформації.

6.4. Обмеження щодо розповсюдження інформації.
Література [6, 9, 12, 14, 16, 21, 30, 35, 43, 48, 54-58, 78].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Відкрита інформація та інформація з обмеженим обігом»
2. Підготувати реферат на тему: «Основні принципи правого регулювання обігу інформації»
3. Підготувати реферат на тему: «Обмеження щодо розповсюдження інформації»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. **За режимом доступу до інформації інформаційні ресурси поділяються на:**
 - а) закриті та відкриті;
 - б) загальні та спеціальні;
 - в) відкриті та з обмеженим доступом;
 - г) таємні та загальні.
2. **Передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації – це**
 - а) режим доступу до інформації
 - б) інформаційний запит;
 - в) звернення щодо узагальнення інформації;
 - г) режим захисту інформації.
3. **Закон України «Про інформацію» виділяє два типи запитів про надання інформації:**
 - а) інформаційний запит щодо доступу до правової інформації та доступ до конфіденційної інформації;
 - б) інформаційний запит щодо виборчого процесу та запит щодо надання письмової або усної інформації;
 - в) інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів та запит щодо надання письмової або усної інформації;
 - г) інформаційний запит щодо конфіденційної та службової інформації.
4. **Будь-яка інформація, щодо якої законодавством чи якимось іншими документами не встановлено іншого вважається за порядком доступу до неї:**
 - а) Інформацією з обмеженим доступом.
 - б) Таємною інформацією.
 - в) Відкритою інформацією.
 - г) Службовою інформацією.
5. **За режимом доступу до інформації інформаційні ресурси поділяються на:**
 - а) закриті та відкриті;
 - б) загальні та спеціальні;
 - в) відкриті та з обмеженим доступом;
 - г) таємні та загальні.

6. Передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації – це

- а) режим доступу до інформації
- б) інформаційний запит;
- в) звернення щодо узагальнення інформації;
- г) режим захисту інформації.

7. В Україні авторські права захищають:

- а) протягом усього життя автора;
- б) протягом усього життя автора і 50 років після його смерті;
- в) протягом усього життя автора і 70 років після його смерті;
- г) протягом усього життя автора і 100 років після його смерті.

8. Об'єктом права промислової власності є:

- а) виконавча діяльність артистів;
- б) науковий твір;
- в) товарний знак;
- г) захист від несумлінної конкуренції.

9. Ноу-хау – це:

- а) документ, свідоцтво, що від імені держави видається власнику і засвідчує його виключне право на використання винаходу;
- б) документ, що надається власником патенту іншій юридичній або фізичній особі та засвідчує її право на виготовлення чи (та) використання запатентованого виробу, технології протягом обмеженого періоду або на обмеженій території;
- в) незапатентовані корисні знання, досвід і секрети виробництва;
- г) суб'єкт права на захист інтелектуальної власності.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Змістовний модуль 2

ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

ТЕМА 7

ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ

7.1. Поняття та правовий режим державної таємниці.

7.2. Державні експерти з питань таємниць.

7.3. Порядок засекречування інформації.

7.4. Класифікація видів секретної інформації.

7.5. Міжнародні передачі таємної інформації.

Література [7, 10, 13, 15, 17, 22, 31, 36, 44, 49, 54-58, 80].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Порядок віднесення інформації до державної таємниці»
2. Підготувати реферат на тему: «Порядок віднесення інформації до державної таємниці»
3. Підготувати реферат на тему: «Доступ та допуск до державної таємниці»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. У випадку віднесення інформації, власником якої є приватні особи до державної таємниці держава має право

- а) вилучити цю інформацію;
- б) вилучити цю інформацію й залучити власника до відповідальності;
- в) викупити цю інформацію.

2. Категорія, яка характеризує важливість секретної інформації ступінь обмеження доступу до неї та рівень охорони державою називається ступенем:

- а) відповідальності;
- б) конфіденційності;
- в) збереження;
- г) секретності.

3. Інформаційно-психологічні війни та операції ґрунтуються насамперед:

- а) на технології комунікативного резонансу;
- б) коректному поданні інформації;
- в) порушенні права інтелектуальної власності;
- г) поширенні інформації, що становить державну таємницю.

ТЕМА 8

КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

8.1. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави.

8.2. Комерційна таємниця.

8.3. Професійна таємниця.

8.4. Банківська таємниця.

Література [8, 11, 14, 16, 18, 23, 32, 37, 45, 50, 54-58, 81].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Порядок надання матеріальним носіям інформації грифу ДСК»

2. Підготувати реферат на тему: «Обов'язки органів публічної влади, щодо захисту комерційної таємниці»

3. Підготувати реферат на тему: «Підстави та випадки надання доступу до інформації, що становить банківську таємницю»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. За режимом доступу до інформації інформаційні ресурси поділяються на:

- а) закриті та відкриті;
- б) загальні та спеціальні;
- в) відкриті та з обмеженим доступом;
- г) таємні та загальні.

2. До інформації в закритому обігу належить:

- а) закрита інформація;

- б) приватна інформація;
- в) інформація з обмеженим доступом;
- г) конфіденційна і таємна інформація.

3. До інформації з обмеженим доступом можуть бути віднесені такі відомості:

- а) про факти порушення прав і свобод людини і громадянина;
- б) інформація, яка міститься в договорах, контрактах, листах, звітах, виписках з бухгалтерських рахунків юридичних осіб;
- в) про розпорядження бюджетними коштами;
- г) декларації про доходи осіб та членів їхніх сімей, які претендують на зайняття чи займають виборну посаду в органах влади, обіймають посаду державного службовця, службовця органу місцевого самоврядування першої або другої категорії.

ТЕМА 9

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

- 9.1. Основні принципи діяльності із захисту інформації.
 - 9.2. Захист інформації в інформаційних системах.
 - 9.3. Технічний захист інформації.
 - 9.4. Криптографічний захист інформації.
 - 9.5. Національна система конфіденційного зв'язку.
 - 9.6. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.
- Література [9, 12, 15, 17, 19, 24, 33, 38, 46, 51, 54-58, 82].

Практичні завдання:

- 1. Підготувати реферат на тему: «Ліцензування та атестація робіт із захисту інформації»
- 2. Підготувати реферат на тему: «Ліцензування господарської діяльності з розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації і торгівлі ними»
- 3. Підготувати реферат на тему: «Національна система конфіденційного зв'язку»

Тестові завдання для самоконтролю:

- 1. **За режимом доступу до інформації інформаційні ресурси поділяються на:**
 - а) закриті та відкриті;
 - б) загальні та спеціальні;
 - в) відкриті та з обмеженим доступом;
 - г) таємні та загальні.
- 2. **Передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації – це**
 - а) режим доступу до інформації
 - б) інформаційний запит;
 - в) звернення щодо узагальнення інформації;

г) режим захисту інформації.

3. Закон України «Про інформацію» виділяє два типи запитів про надання інформації:

а) інформаційний запит щодо доступу до правової інформації та доступ до конфіденційної інформації;

б) інформаційний запит щодо виборчого процесу та запит щодо надання письмової або усної інформації;

в) інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів та запит щодо надання письмової або усної інформації;

г) інформаційний запит щодо конфіденційної та службової інформації.

4. Кабінет Міністрів України з-поміж основних елементів організаційної основи державної інформаційної системи належать до:

а) Органів загальної компетенції.

б) Органів спеціальної компетенції.

в) Органів спеціалізованої компетенції.

г) Органів місцевої компетенції.

5. Що не відноситься до завдань Національної програми інформатизації:

а) Інтеграція України у світовий інформаційний простір.

б) Формування системи національних інформаційних ресурсів.

в) Формування системи національних соціальних мереж, їх інтеграція із зарубіжними.

г) Створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо.

Змістовний модуль 3 ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ТЕМА 10

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСОБІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

10.1. Основні моделі правого регулювання інформаційної діяльності.

10.2. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікацій.

10.3. Правове регулювання використання радіочастот.

10.4. Регулювання ринку телекомунікацій.

10.5. Національна комісія з питань регулювання зв'язку України.

Література [10, 13, 16, 18, 20, 25, 34, 39, 47, 52, 54-58, 83].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Класифікація видів інформаційної діяльності»

2. Підготувати реферат на тему: «Міжнародний союз електров'язку»

3. Підготувати реферат на тему: «План використання радіочастотного ресурсу України»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. Електрозв'язок це –

- а) будь-яка передача або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень, звуків по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах;
- б) електричні комунікації;
- в) зв'язок між регіональними утвореннями, забезпечуваний безперервними лініями електропередач;
- г) Інтернет та телефон.

2. Засіб електронного цифрового підпису це:

- а) способи фіксації власноручного підпису;
- б) дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов'язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних;
- в) програмний засіб, програмно-апаратний або апаратний пристрій, призначені для генерації ключів, накладення та/або перевірки електронного цифрового підпису;
- г) апаратні й (або) програмні засоби, що забезпечують створення електронному цифровому підпису.

ТЕМА 11

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТ

11.1. Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені в національному законодавстві.

11.2. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет.

11.3. Правові основи адміністрування домену "UA".

11.4. Декларація Ради Європи "Про свободу спілкування в Інтернет".

11.5. Національна програма інформатизації.

11.6. Електронні документи та електронний документообіг.

11.7. Концепція створення "електронного уряду".

11.8. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

Література [11, 14, 17, 19, 21, 26, 35, 40, 48, 53, 54-58, 84].

Практичні завдання:

- 1. Підготувати реферат на тему: «Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет»
- 2. Підготувати реферат на тему: «Декларація Ради Європи "Про свободу спілкування в Інтернет"»
- 3. Підготувати реферат на тему: «Концепція створення "електронного уряду"»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. Електрозв'язок це –

- а) будь-яка передача або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень, звуків по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах;
- б) електричні комунікації;
- в) зв'язок між регіональними утвореннями, забезпечуваний безперервними лініями електропередач;
- г) Інтернет та телефон.

3. Засіб електронного цифрового підпису це:

- а) способи фіксації власноручного підпису;
- б) дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов'язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних;
- в) програмний засіб, програмно-апаратний або апаратний пристрій, призначені для генерації ключів, накладення та/або перевірки електронного цифрового підпису;
- г) апаратні й (або) програмні засоби, що забезпечують створення електронному цифровому підпису.

4. Переміщення в комп'ютерній мережі Інтернет структурованої інформації, створюваної й інтерпретованої за певними правилами це

- а) Електронний лист
- б) Вилучена робота
- в) Електронним документообіг

ТЕМА 12

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ**

- 12.1. Політико-правовий контекст діяльності в сфері масової інформації.
 - 12.2. Друковані засоби масової інформації (преса).
 - 12.3. Видавнича справа.
 - 12.3. Інформаційні агентства.
- Література [12, 15, 18, 20, 22, 27, 36, 41, 49, 54-58, 85, 97].

Практичні завдання:

- 1. Підготувати реферат на тему: «Правові основи створення та діяльності друкованих ЗМІ»
- 2. Підготувати реферат на тему: «Умови та порядок державної реєстрації друкованих ЗМІ»
- 3. Підготувати реферат на тему: «Правові основи діяльності інформаційних агентств»

Тестові завдання для самоконтролю:

- 1. Засади утворення і діяльності засобів масової інформації можуть визначатися:**
 - а) договорами між суб'єктами діяльності ЗМІ;
 - б) виключно законами;

- в) підзаконними актами;
- г) судовими рішеннями.

2. Що не відноситься до гарантій діяльності журналістів:

- а) право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів;
- б) право безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень, відкриті заходи, які ними проводяться, та бути особисто прийнятим у розумні строки їх посадовими і службовими особами;
- в) право вилучати матеріальні докази вчинення правопорушень суб'єктами владних повноважень зі складанням акта встановленої законом форми;
- г) право поширювати підготовлені ним матеріали за власним підписом (авторством) або під умовним ім'ям (псевдонімом).

3. Акредитація журналістів, працівників засобів масової інформації здійснюється з метою:

- а) обмежити кількість присутніх журналістів на заходах, що не передбачають масовості;
- б) вести облік журналістів для відстеження змісту опублікованих ними матеріалів;
- в) створення сприятливих умов для здійснення журналістами, працівниками ЗМІ професійної діяльності;
- г) отримання додаткових доходів від ЗМІ за акредитацію їх співробітників на популярних заходах.

ТЕМА 13

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ

13.1. Правові основи діяльності електронних ЗМІ.

13.2. Структура та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

13.3. Порядок ліцензування каналів мовлення та умови конкурсу на отримання ліцензій.

13.4. Державний реєстр телерадіоорганізацій України. Візуальні позначки класифікації відеопродукції.

13.5. Сутність і структура прав на демонстрацію і розповсюдження фільмів. Державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів.

13.6. Державний реєстр виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів.

13.7. Державна служба кінематографії. Індекси обмеження демонстрації та розповсюдження.

Література [13, 16, 19, 21, 23, 28, 37, 42, 50, 54-58, 86, 98].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Структура та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення»
2. Підготувати реферат на тему: «Сутність і структура прав на демонстрацію і розповсюдження фільмів»

3. Підготувати реферат на тему: «Державний реєстр виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. **Інформація про особу чи товар у програмі, передачі, публікації, якщо така інформація слугує рекламним цілям і може вводити в оману осіб щодо дійсної мети таких програм, передач, публікацій – це:**

- а) недобросовісна реклама;
- б) недобросовісна конкуренція;
- в) новини;
- г) прихована реклама.

2. **Яке із наведених положень є хибним. Реклама алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби:**

- а) забороняється в усіх друкованих засобах масової інформації (крім спеціалізованих видань);
- б) не повинна містити зображення процесу паління тютюнових виробів або споживання алкогольних напоїв;
- в) не може формувати думку, що паління або вживання алкоголю є важливим фактором досягнення успіху в спортивній, соціальній, сексуальній або інших сферах життя;
- г) не може формувати думку, що алкоголь чи тютюнові вироби мають лікувальні якості або що вони є стимулюючими чи заспокійливими засобами.

3. **У теле-, радіопередачах, матеріалах в інших засобах масової інформації, видовищних та інших заходах, які створені і проводяться за участю спонсорів, дозволяється:**

- а) наводити будь-яку інформацію рекламного характеру про спонсора та/або його товари;
- б) вказувати ім'я або найменування спонсора та знака для товарів і послуг спонсорів;
- в) наводити інформацію рекламного характеру про спонсора – виробника алкогольних напоїв;
- г) наводити інформацію рекламного характеру про спонсора в передачах новин.

ТЕМА 14

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

14.1. Правові основи бібліотечної справи.

14.2. Суб'єкти діяльності в галузі бібліотечної справи. Доступ до інформації в бібліотечній справі.

14.3. Правове регулювання архівної справи.

14.4. Суб'єкти правових відносин у галузі архівної справи.

14.5. Правовий режим архівів. Комплектування, зберігання та облік архівних фондів.

14.6. Порядок доступу до інформації в архівних фондах.
Література [14, 17, 20, 22, 30, 38, 43, 51, 54-58, 87, 99].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Доступ до інформації в бібліотечній справі»
2. Підготувати реферат на тему: «Правовий режим архівів»
3. Підготувати реферат на тему: «Основні риси сучасного інформаційного суспільства»

Тестові завдання для самоконтролю:

1. **Центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи та діловодства є:**
 - а) Державна архівна служба України;
 - б) Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України;
 - в) Кабінет Міністрів України;
 - г) Національний архівний фонд України;
2. **Закон України «Про національний архівний фонд і архівні установи» був прийнятий у:** а) 1991 р.
б) 1992 р.
в) 1993 р.
г) 2001 р.
3. **Державний архів – це:**
 - а) установа;
 - б) організація;
 - в) комплекс документів;
 - г) сукупність архівних документів.

ТЕМА 15

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 15.1. Поняття інформаційного забезпечення управлінської діяльності.
- 15.2. Інформатизація державного управління згідно із Концепцією адміністративної реформи.
- 15.3. Інформаційне забезпечення роботи Верховної Ради України.
- 15.4. Інформаційні ресурси органів виконавчої влади.
Література [15, 18, 21, 23, 31, 39, 44, 52, 54-58, 88-90, 99-107].

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Інформація як складова управлінської діяльності»
2. Підготувати реферат на тему: «Інформатизація державного управління згідно із Концепцією адміністративної реформи»
3. Підготувати реферат на тему: «Інформаційні ресурси органів виконавчої влади»

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Інформація як категорія інформаційного права
2. Загальні та юридичні властивості інформації
3. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси Основні риси сучасного інформаційного суспільства
4. Програмні нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства
5. Предмет інформаційного права
6. Метод інформаційного права
7. Поняття, система та джерела інформаційного права
8. Класифікація інформації в українському законодавстві
9. Поняття та структура інформаційних правовідносин
10. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет
11. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація
12. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері
13. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації
14. Право на звернення щодо надання інформації
15. Доступ до правової інформації
16. Доступ до екологічної інформації
17. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу
18. Захист персональних даних
19. Історія формування категорій національна безпека та національні інтереси
20. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України
21. Основні напрямки державної політики інформаційної безпеки
22. Інституціональний механізм інформаційної безпеки
23. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки
24. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів
25. Режим доступу до інформації, поняття та зміст
26. Основні принципи правового регулювання обігу інформації
27. Обмеження щодо розповсюдження інформації
28. Поняття та правовий режим державної таємниці
29. Державні експерти з питань таємниць
30. Порядок засекречування інформації
31. Класифікація видів секретної інформації
32. Міжнародні передачі таємної інформації
33. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави
34. Комерційна таємниця
35. Професійна таємниця
36. Банківська таємниця
37. Основні принципи діяльності із захисту інформації
38. Захист інформації в інформаційних системах
39. Технічний захист інформації
40. Криптографічний захист інформації
41. Національна система конфіденційного зв'язку

42. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України
43. Основні моделі правого регулювання інформаційної діяльності
44. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікацій
45. Правове регулювання використання радіочастот
46. Регулювання ринку телекомунікацій
47. Національна комісія з питань регулювання зв'язку України
48. Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені в національному законодавстві
49. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет
50. Правові основи адміністрування домену "UA"
51. Декларація Ради Європи "Про свободу спілкування в Інтернет"
52. Національна програма інформатизації
53. Електронні документи та електронний документообіг
54. Концепція створення "електронного уряду"
55. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів
56. Політико-правовий контекст діяльності в сфері масової інформації
57. Друковані засоби масової інформації (преса)
58. Видавнича справа
59. Інформаційні агентства
60. Правові основи діяльності електронних ЗМІ
61. Розповсюдження і демонстрування фільмів

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота складається із теоретичного завдання, яке складається з трьох питань. Теоретичне завдання необхідно виконати у письмовій реферативній формі шляхом викладення повних та обґрунтованих відповідей на поставлені питання. Відповіді на питання повинні даватися з посиланням на нормативно-правові акти і науково-теоретичні положення щодо теми завдання. У кінці надається список використаної літератури, де зазначаються нормативно-правові акти та література, на які студент посилається при написанні роботи. Список складається з наданням повної назви нормативно-правового акту, автора (авторів), підручника, монографії, статті тощо.

Завдання для контрольних робіт складені у десяти варіантах. Варіант контрольної роботи вибирається за останньою цифрою номера залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифро залікової книжки «1», то студент повинен виконувати перший варіант контрольної роботи тощо.

Варіант №1

1. Загальні та юридичні властивості інформації
2. Доступ до екологічної інформації
3. Державні експерти з питань таємниць

Варіант №2

1. Предмет інформаційного права
2. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу
3. Порядок засекречування інформації

Варіант №3

1. Метод інформаційного права
2. Захист персональних даних
3. Класифікація видів секретної інформації

Варіант №4

1. Поняття, система та джерела інформаційного права
2. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України
3. Міжнародні передачі таємної інформації

Варіант №5

1. Класифікація інформації в українському законодавстві
2. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки
3. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави

Варіант №6

1. Поняття та структура інформаційних правовідносин
2. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів
3. Комерційна таємниця

Варіант №7

1. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація
2. Режим доступу до інформації, поняття та зміст
3. Професійна таємниця

Варіант №8

1. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації
2. Основні принципи правового регулювання обігу інформації
3. Захист інформації в інформаційних системах

Варіант №9

1. Право на звернення щодо надання інформації
2. Обмеження щодо розповсюдження інформації
3. Банківська таємниця

Варіант №10

1. Доступ до правової інформації
2. Поняття та правовий режим державної таємниці
3. Основні принципи діяльності із захисту інформації

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26 – Ст. 131.
3. Методичні рекомендації щодо положень про управління (відділи) з питань взаємодії з засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю апаратів центральних і місцевих органів виконавчої влади // Затверджено наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення України від 26 березня 2003 року № 59 // Юридичний вісник України. – 2003. – № 32.
4. Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України, затверджене Указом Президента України від 7 травня 2011 року № 559/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 37. – Ст. 1511.
5. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5) // Офіційний вісник України. – 2007. – № 30. – Ст. 1235.
6. Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5) // Офіційний вісник України, 2007. – № 30. – Ст. 1235.
7. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене Указом Президента України від 27 вересня 1999 року № 1229/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 39. – Ст. 1934.
8. Про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України: Указ Президента України від 30 червня 2011 року № 717/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 52. – Ст. 2068.
9. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 7. – Ст. 45.
10. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року № 318/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.
11. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 року, № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 50. – Ст. 302.
12. Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1287 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 47. – С. 46.
13. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації

України: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3475-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 258.

14. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.

15. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 43. – Ст. 362.

16. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855- XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

17. Про Доктрину інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 8 липня 2009 року № 514/2009 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 52. – Ст. 1783.

18. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

19. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року, № 2782-XII // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

20. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.

21. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.

22. Про затвердження Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги: Рішення Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення від 28 грудня 2012 року № 2979 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 21. – Ст. 808.

23. Про затвердження Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки: Постанова Верховної Ради України від 5 липня 2012 року № 5096-VI // Офіційний вісник України – 2012 – № 58 – Ст. 2322.

24. Про затвердження Статуту та інші питання Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ»: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 року № 749 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 29. – С. 37.

25. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України в ред. ЗУ від 31 травня 2005 року № 2594-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 347.

26. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 14. – Ст. 192.

27. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 47. – Ст. 256.

28. Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 1995 року № 74/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст.

83.

29. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

30. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 року № 9/98-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 22. – Ст. 114. 31. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27-28. – Ст. 182.

32. Про культуру: Закон України від 14 грудня 2010 року № 2778-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168.

33. Про Міжвідомчу комісію з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 22 січня 2002 року № 63/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 4. – Ст. 132.

34. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року № 3322-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345.

35. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3814-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86.

36. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України – 1998 – № 27-28 – Ст. 181.

37. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України від 23 вересня 1997 року № 538/97ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 48. – Ст. 296.

38. Про Національну систему конфіденційного зв'язку: Закон України від 10 січня 2002 року № 2919-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 103.

39. Про невідкладні заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 21 березня 2008 року // Офіційний вісник Президента України. – 2008. – № 18. – Ст. 570.

40. Про нормативи мінімального забезпечення сіл, селищ та міст кіосками з продажу друкованих засобів масової інформації (преси): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 року № 1140-р // Офіційний вісник України. – 2009. – № 75. – Ст. 2575.

41. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 року № 595-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 22-23. – Ст. 199.

42. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 року № 964 – IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – Ст. 1433.

43. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V //

Відомості Верховної Ради України – 2007. – № 12. – Ст. 102.

44. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 року № 539/97ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299.

45. Про радіочастотний ресурс України: Закон України від 1 червня 2000 року № 1770-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 298.

46. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237.

47. Про ратифікацію Статуту і Конвенції Міжнародного союзу електрозв'язку: Закон України від 15 липня 1994 року № 116/94ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 33. – Ст. 306.

48. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 39. – Ст. 181.

49. Про систему суспільного телебачення і радіомовлення України: Закон України від 18 липня 1997 року № 485/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 45. – Ст. 284.

50. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.

51. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 12. – Ст. 155.

52. Рекомендації щодо норм і принципів висвітлення засобами масової інформації питань, які стосуються дітей: Схвалено Рішенням Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі від 26 жовтня 2011 року № 6.

53. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 40 – 44. – Ст. 356.

Основна література:

54. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник для студентів вузів / Б. А. Кормич. – Х. : Бурун і К, 2011. – 334 с.

55. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації : навч. посіб. / А.І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 532 с.

56. Марущак А. І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності : навч. посіб. / А.І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2008. – 342 с.

57. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. – К. : Знання, 2004. – 274 с.

58. Синєокий О. В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій : [електронний ресурс] (електронний курс лекцій українською мовою) / О.В. Синєокий; Запорізький національний університет;

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [цифрова мікроформа e-text]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2010. – 215 ел. с. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/books/2010/10sovipu.pdf – Назва з екрана.

Додаткова література:

59. Базанов Н. До питання створення матриці для порівняння інформаційного законодавства / Н. Базанов, М. Швець // *Правова інформатика*. – 2004. – № 2. – С. 28-33.

60. Бачило І. Інформаційне право як запорука інноваційного розвитку нації / І. Бачило, О. Соснін // *ВІСН*. – 2012. – № 1. – С. 12-14.

61. Бек М. Право на інформаційне самовизначення / М. Бек // *Юридичний журнал*. – 2012. – № 3. – С. 81-87.

62. Беляков К. Інформатизація організаційно-правової сфери суспільної діяльності / К. Беляков // *Право України*. – 2005. – № 6. – С. 88-92.

63. Гелич Ю. О. Перспективи розвитку правового статусу суб'єктів діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні /

Ю. О. Гелич // *Часопис Київського університету права*. – 2012. – № 1. – С. 126-130.

64. Демкова М. Інформаційне право: стан та перспективи розвитку в Україні (з «круглого столу») / М. Демкова // *Право України*. – 2004. – № 5. – С. 169-171.

65. Демчук О. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи / О. Демчук [та ін.] // *Юридична газета*. – 2012. – 24 квіт. (№ 17). – С. 34-35.

66. Дімчогло М. Консолідація конституційних положень щодо інформаційних правовідносин у законодавстві / М. Дімчогло // *Підприємництво, господарство і право*. – 2012. – № 6. – С. 39-42.

67. Дімчогло М. Основи теорії консолідації інформаційного законодавства / М. Дімчогло // *Підприємництво, господарство і право*. – 2012. – № 5. – С. 41-46.

68. Жилінкова І. Правове регулювання Інтернет-відносин / І. Жилінкова // *Право України*. – 2003. – № 5. – С. 124-127.

69. Задорожня Л. До питання огляду законодавства в інформаційній сфері / Л. Задорожня // *Правова інформатика*. – 2004. – № 3. – С. 18-23.

70. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики : Монографія / Р.А. Калюжний, В.О. Шамрай, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, М.Я. Швець, В.С. Цимбалюк, Ю.В. Яцишин, А.С. Ластовецький / За ред. Р.А. Калюжного, В.О. Шамрая. – Київ : АДПС України, 2002. – 296 с.

71. Конах В. К. Реформування системи державного управління інформаційною сферою як передумова ефективного забезпечення інформаційно-психологічної безпеки України / В. К. Конах // *Збірник наукових праць Гілея: науковий вісник*. – 2011. – №53.

72. Копылов В.А. Информационное право: Учебник / В.А. Копылов. – М. : Юристъ, 2005. – 512 с.

73. Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : навчальний посібник для студентів вузів / Б. А. Кормич. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.
74. Корнеев И.К. Информационная безопасность и защита информации / И.К. Корнеев, Е.А. Степанов. – М., 2001. – 304 с.
75. Костецька Т.А. Інформаційне право України : навч. посіб. / Т. А. Костецька ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : КНТЕУ, 2009. – 169 с.
76. Кохановська О. Теоретичні проблеми цивільно-правового регулювання інформаційних відносин в Україні / О. Кохановська // Право України. – 2004. – № 2. – С. 105-107.
77. Кукіна З. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в Європейському Союзі / З. Кукіна // Юридична Україна. – 2012. – № 7. – С. 81-85.
78. Кушакова-Костицька Н. Від свободи слова до інформаційного суспільства / Н. Кушакова-Костицька // Право України. – 2004. – № 7. – С. 129-133.
79. Лащенко Н. Необхідність прийняття інформаційного кодексу України / Н. Лащенко // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 6. – С. 43-45.
80. Магновський І. Формування внутрішнього права в умовах інтеграційних правових процесів сучасності / І. Магновський // Право України. – 2005. – № 3. – С. 118-121.
81. Максимова С. Міжнародно-правове регулювання інформаційних відносин / С. Максимова // Юридичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 67-85.
82. Марущак А. І. Інформаційне право України : підручник для студентів вузів / А. І. Марущак. – К. : Дакор, 2011. – 451 с.
83. Маштак К. Нормативно-правове регулювання забезпечення права на доступ до публічної інформації / К. Маштак // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 4. – С. 81-84.
84. Мезенцева Н. Б. До питання нормативно-правового регулювання взаємовідносин у кіберпросторі в контексті підтримання безпеки України в інформаційній сфері / Н. Б. Мезенцева // Наука і оборона. – 2012. – № 1. – С. 29-33.
85. Нечипорук Ю. Суб'єктний та об'єктний склад інформаційних правовідносин / Ю. Нечипорук // Юридична Україна. – 2012. – № 6. – С. 39-44.
86. Оніщенко Н. Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: реалії та перспективи / Н. Оніщенко, С. Сунегін // Віче. – 2012. – № 11. – С. 33-36.
87. Основи інформаційного права України : навчальний посібник для студентів вузів / ред. М. Я. Швець. – К. : Знання, 2009. – 414 с.
88. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навчальний посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – К. : Знання, 2006. – 663 с.
89. Свобода інформації та право на приватність в Україні. – Том 2: Право на приватність: *conditio sine qua non* / Харківська правозахисна група. –

Харків : Фоліо, 2004. – 200 с.

90. Северин В.А. Правовое регулирование информационных отношений / В.А. Северин // Вестник Московского ун-та. Сер.11. Право. – 2000. – № 5. – С. 21-36.

91. Селезньова О. Інформаційне законодавство України: перспектива кодифікації / О. Селезньова // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 37-40.

92. Синєокий О. В. Високотехнологічне інформаційне право України : навчальний посібник для студентів вузів / О. В. Синєокий. – Х. : Право, 2010. – 360 с.

93. Скачкова Т. Документ як джерело інформації про особу / Т. Скачкова // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 2. – С. 145-147.

94. Словник термінів інформаційного права / Упоряд. А. І. Марущак ; за заг. ред. М. Я. Швеця. – К. :КНТ, 2008. – 184 с.

95. Соснін О. Про право громадян на інформацію в сучасному суспільстві / О. Соснін // Віче. – 2012. – № 8. – С. 24-27.

96. Субіна Т. Інформатика як основа формування інформаційного суспільства та як об'єкт правознавства / Т. Субіна, В. Шкарупа // Правова інформатика. – 2004. – № 4. – С. 22-28.

97. Сучасний стан, поняття та визначення змістовної частини, інкорпорація нормативних актів з правових питань у сфері інформації та її захисту : Наук. видання / В.Д. Гавловський, О.І. Коваленко, В.К. Гіжевський, В.С. Цимбалюк та ін.; За заг. ред.: р. Калюжного, В. Філонова. – К.; Донецьк : Донецький ін-т внутр. справ МВС України; Ін-т екон. та права «КРОК», 2001. – 230 с.

98. Тунік А. Міжнародно-правові стандарти захисту інформації про особу: стан і перспективи / А. Тунік // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 1. – С. 131-134.

99. Тунік А. Персональні дані, інформація про особу, конфіденційна інформація про особу: аспекти співвідношення / А. Тунік // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 50-54.

100. Цивільне право України: У 2 т. Т.1: Підручник / за ред. В.І. Борисова, за ред. І.В. Спасибо-Фатєєва, за ред. В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 480 с.

101. Цивільне право України: У 2 т. Т.2: Підручник / за ред. В.І. Борисова, за ред. І.В. Спасибо-Фатєєва, за ред. В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 552 с.

102. Цимбалюк В. С. Інформаційне право : основи теорії і практики : монографія / В. С. Цимбалюк. – К. : Освіта України, 2010. – 389 с.

103. Червякова О. Організаційно-правові засади доступу громадян до публічної інформації : питання вдосконалення / О. Червякова // Вісник прокуратури. – 2012. – № 1. – С. 90-97.

104. Чуприна О. Право на інформацію: адміністративно-правовий аспект / О. Чуприна // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 1. –

С. 127-130.

105. Шарабурина О. О. Організаційні аспекти забезпечення адміністративно-правового режиму інформації з обмеженим доступом / О. О. Шарабурина // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 158-162.

106. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 1: навч.метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 304 с.

107. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 2: навч.метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 312 с.